

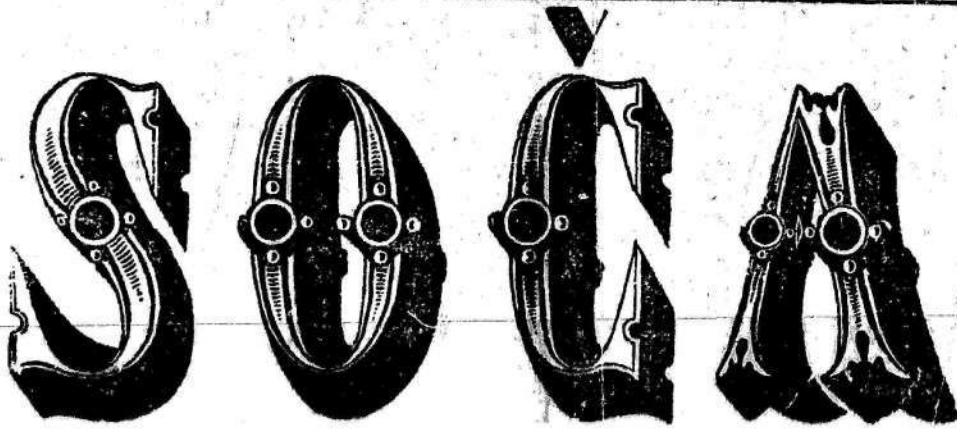
„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . f. 4.50
Pol leta . . . . . „ 2.30
Četrt leta . . . . . „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristolno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 2 „

Za večje črke po prostoru.

Posamezne kose pošiljajo po 10 soldov v Gorici v tabakarnici „Via della caserma 60“.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom: Viktor Dolenc v Gorici. — Rokopis: se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Glasiló slovenskega političnega društva goriškega za branbo narodnih pravic.

Srčnost, pogumnost.

*Potrpenje prebije železne duri.
Nar. prislovica.*

Tudi najnovejše, grozovito bojevanje v Indiji pokazuje nam prav jasno energično odvažnost in neukrotljivi pogum angleškega značaja. Meseca maja 1857, ko je v Indiji ustaja poknola kakor strela iz jasnega neba, bile so angleške sile močno raztanjene in ob enem raztresene po neizmernih prostorih indijskih pokrajin. Bengalski regimenti spuntali so se eden za drugim svojim častnikom napotivši se v Delhi. Ena pokrajina vstala je za drugo in povsodi nahajali so se Angleži v pogubelji, stiskani, in obsedeni v malenih četah. Gotov poraz pretil jim je povsodi.

Ko je cela vstaja bila še dvomljiva, Holkar, vojvoda domačih posvetoval se je se svojimi modreci in zvezdogledi, ki so mu odgovorili: „ako se usmrte vsi Evropejci razum enega, ostane še ta zadnji za to, da se bode bojeval in da vse zopet pridobode.“ V naj kritičnejših pilikah, kakor na pr. pri Lahnou-em, kjer je malen čopor vojniki, žen in otrok branil in protivil se zoper celo pokrajino proti njemu vstavšemu, nij se slišala nikedar beseda obupa, in nij se misel o podvržbi vzbudila. Če prav so bili več mesecev ločeni od svojih tovarušev, tako da nijso ni vedeli, ako se je Indija podvrгла, ali ne, imeli so vedno zaupanje v pogum in srčnost svojih sodržavljanov. Naj omenimo tukaj imena Havelock-a, Neill-a in Ontram-a, o katerih lahko rečemo, da so imeli junaško, da viteško srce, dušo pravega vernika in potrpenje pravega mučenika. V indijanskem puntu so oni jasno pokazali vse lastnosti pravega junaka.

Mesto Delhi je bilo premagano in sir Ivan Lawrence rešil je Indijo angležkemu prestolu. Govorilo se je o tem junaku, da je njegov značaj veljal za eno celo vojsko (armado). To isto zamore se trditi o njegovem bratu, ki je v Pengiabu združil in organiziral vojskine sile, ki so toliko koristne bile pri zaduševanju in krotenju grozovitega punta. Oba brata zna'la sta pravo krepost, pravi pogum in pravo srčnost vzbuditi v vseh onih, ki so z njima občevali. Obsada in napad na mesto Delhi je bil naj znamenitejši dogodek v onem gorostasnem bojevanju. Za brambo Luknow-a, v katerem je oddelek dvaintridesetega polka skozi šest mesecev protivil se dvesto tisočem oboroženih Indijancov, se je bolje zanimalo, ali pri vsem tem je vzetje

Delhija pravi ponos angleškega brožja. Če prav so bili Angleži na vidik obsedenci, bili so v resnici obsedenci; kajti njih je bil le malen čopor mož, tri tisuče in sedemsto baganet Evropejcev in domačih. Druge obrambe nijso imeli proti 75.000 ustašev, po evropejski izučeni in razmerno dobro oboroženih, ki so jih od vseh strani obkoljevali in stiskali, nego svoj neukrotljivi pogum in svojo trdovratno vztrpljivost.

Junaške te slavne čete borile so se ob enem pod gorečimi žarki tropskega solnca. Ni nenehlive smrti, ni strahovite rane, ni grozničave mrzlice nijso jih mogle odvrti od junaških naporov. Tridesetkrat bili so od večje sile napadani in tridesetkrat odbili so ljute napade sovražnika, dokler nij mesto padlo pod njih oblast in dokler nij angleška zastava vila se zmagonosno na Delhijskih zidovih. Vsi so izpolnili svojo dolžnost, vojaci, častnici in vojvode; in vsi, prav vsi, naj so prišli iz kmeškega ali obrtniškega stanu pokazali so v ljutem boju vse sile pravega junaštva.

Ne menje poguma in odvažnosti pokazali so, v najnovejšem času posebno. Angleži tudi v drugih mirenjskih in blagodejnejših početjih. Henrik Martyn, Viljelm Carey, David Livingstone in drugi vele imenitni misionarji postavili so se z odvažnostjo in neutrudljivim delovanjem meju poganskimi in polu divjimi ljudstvi v Indiji, Afriki in na otocih tihega oceana.

Vsi ti veliki misionarji bili so nizkega stanu. Otec Henrika Martyn-a je bil rudar v Carnovagli. Svojo zmožnostjo in obrtnostjo svojo vzdignol se je v položaji svojem in je poslal sina študirat v Tuen, po tem v Oxford in Cambridge, dokler nij se v njem vzbudilo hrepenenje za misionstvo. Šel je razglašat blagovesti v daljnje jutrove dežele. Leta 1805. vkrcal se je za Indijo, kamor ga je poslalo angleško misijonsko društvo; in njega se zamore imeti za predhodnika vseh misionarjev, ki so se pozneje raztresli po onih širokih in nepoznanih pokrajinah. Če prav je moral prebiti marsikako sitnost je vendarle skozi celih pet let neumorno deloval v Hindostanu prestavlja sveto pismo na perzijski, hindostanski in arabski jezik? Prišedšega v Perzijo napade tako huda mrzlica, da je moral se bližati domovini svoje, ali leta 1812. zaspal je v Bogu na obalah anatolskih.

Skoraj tako vztrpljiv, pogumen in odvažen je bil Ivan Williams, mučenik Erromangski. On je bil delavec v nekeji tovarni, ko je slučajno nek govor vzplamtal v njem prve iskre za misione. H tem se je pripravil z raznimi študijami in dolgimi trudi. Nje-

govo ponudo je sprejelo londonsko misionarsko društvo, in tovarne gospodar mu je dovolil, da je smel še pred časom zapustiti službo v tovarni. Na otocih tihega oceana posebno na Henahine-ji in Raatea-ji je najpoprej trudil se in blagodejno sejal nauke gospodove. Kakor apostoli, delal je tudi on sam svojima rokama, koval je kakor kovač, sadil po nasadih kakor vrtnar in tesal kakor kolar; in v istem času, ko je onim otočanom predaval večne krščanske resnice, učil jih je, kako se ima civilno živeti. V tacihi opravljal bil je od divjakov na Eregih Erromangskih zasačen in usmrčen ta mučenik v re in omike.

Živenje Davida Livingstone, afrikankega Colomba je pa posebno znamenito. On sam je popisal v prav lepem in gladkem jeziku dogodke svojega življenja. Njegovi predniki so bili sicer vbogi, ali pošteni hribovci škotski, in pripoveduje se o enem njegovih prednikov, da je k smrtni postelji svojej poklical k sebi svoje sine, ter da je pred njimi tako le izrekel poslednjo svojo voljo: „V življenju svojem sem z veliko pridnostjo iskal vsa sročila v naši družini, ali nikedar in nikjer nijsem mogel najti, da bi se bil v njej le en nepoštenjak nahajal. Ako se tedaj kateri od vas spridi, ne bode za to, da se nepoštenje v vašej krvi nahaja, kajti nepoštenja v vašej krvi nij. Za volilo zapuščam vam to zapoved: „bodite pošteni.“ Deset let star šel je Livingstone v neko tovarno v Glaskow, v kateri se je bavolna predla in tkala. Z delom plačila, katero si je v prvem tednu prištedil, kupi si latinsko slovnico in se sačne učiti latinski in to učenje je nadaljeval skozi več let v večernih solah. Sedeval je pri učenju do polu noči in celo še pozneje, dokler ga nij mati gnala v posteljo, kajti ob šestih zjutraj je vže moral iti v tovarno na delo. Tako je polagoma navadil se Horaca in Virgilija in ob enem je prebral vse knjige, ktere koli je dobil, posebno knjige znanstvene in potopisne. Romanov pa nij bral. Bral je celo bukve uz sopotanje nastrojnih koles in tako si je pridobil raznih, obširnih znanostij dokler ga nij obsenčila misel, da hoče biti misionarjem meju pogani. Zato je ob enem pomislil, da se mora izučiti v lečenju, in dobro gospodaré s plačilom svojim, prištedil si je toliko, da je zamogel za nekoliko zim napotiti se v Glaskow, kjer je poslušal nauke o grškem jezici, o medicini in teologiji. V družih letnih časih delal je kakor navaden delavec v kakeji tovarni, in takó, ne da bi kedaj od koga kak sold dobil, je od svoje lastne plače kakor prelec bavole to-

LISTEK.

G O R I C A

(Zgodovinsko)

(Antonij Leban Mozirski.)

Pervikrat se Gorica (Görz) imenuje l. 949. Prav očitno se govori o vasi v neki listnici nemškega cesarja Otona III. od leta 1001. — V tej listini daruje Oton III. polovico Solkanskega grada in polovico vasi Gorice Oglejskemu patrijarhu Ivanu IV., drugo polovico tistih posestev kmalu potem pa Verihenu, svojemu furlanskemu grofu. Od te dobe naprej ne omenja zgodovina Gorice več nego 100 let. —

Skoro gotovo je, da je goriški grof Markvard naslednik Verihenov, iz Solkana preselivši se, goriški grad sezidal. L. 1202 postala je vsa Gorica izključljiva lastnina goriških grofov. Zemlja Gorica je imela v začetku le prav majhen obseg, stala je le okolo in okolo pobočja gričevega. — Šibek zid je obdajal in ločil od vasi Gorico, ki je bila na vznožji (podgorji) griča. O pobočji ali brežini njegovej pod gradom stanovali so grofovi dvorniki in služabniki.

Uže leta 1210 je bil zadobil Mainhard II. pobleščenje od cesarja Otona IV., da je smela Gorica vsak teden sejem imeti. Heurih II. pa povzdigne Gorico še bolj, ker jej podeli l. 1307 pravico mesta,

njenim prebivalcem pa pravico, si svoje lastno mestno poglavarstvo (magistrat) voliti, kateri bi skrbel za mestne potrebe; dovolil jim je tudi neke davke pobirati kolikor jim je treba bilo za obč. stroške. — Pri tej priložnosti sezidala se je obč. hiša na tedajšnjem novem trgu, ki se pa sedaj stari trg zove. — Veliko je bilo plemetanišev, ki so v gornjem mestu svoje hiše zidali; n. pr. Dornberg, Rahatta, Attems, della Torre, Colloredo. i. t. d. Ker so se jim pa stanovanja videla preozka in so zbog tega s časom jim postala neprilicna, preselili so se v spodnji del ter tako postavili temelj Raštelju (ulica) in trga pri velikej cerkvi.

Gorica je imela uže v 14. stoletju svojo lastno sodno oblast (v civilnih in kriminalskih zadevah), katero je opravljal sodnik (burggrof ali gradnik in njegovi prisedniki (porotniki, scabini) L. 1365 je sezidala grofinja Katarina, žena Alberta IV. ravno za omenjeno obč. hišo kapelo sv. Ane in sv. Leonarda in ljudstvo je baš v tem času se napravljalo zidati farano, sedaj metropolitansko cerkev sv. Hilarija in Tacijana. Gotovo je toraj, da je bila ta cerkev uže pred l. 1400 posvečena. Goriški grof Leonard si je dal v velikej cerkvi pri stranskim oltarji sv. Ane napraviti marmeljev spominek koj iz začetka njegovega vladanja, ko je še v Gorici stanovati mislil (1462). Ta spominek kaže grofa Leonarda stoječega, vsega v zelzezem orožju. — Desnica mu drži zastavo, na kateri je grofovski grb umetno vdelan; v levisi drži drug

enak grb. Od zgoraj na strani je Tirolski grb, od zdolaj pa gospa, menda njegova supruga. — Pri grofovih nogah pa leži lev; v desnej prednej taci drži Koroski grb, z glavo pa je obrujen proti grofu, okolo pa je iz gotiških črk obstoječ napis. L. 1762 jela se je velika cerkev popravljati in povekšavati, končalo se je delo l. 1702. Omenjeni Leonard je bil poslednji goriški grof. Umrl je brez otrok l. 1500 v Liencu. Ker je tedaj ta zlahtna obitelj brez potomcev umrla, postala je goriška grofija last Maksimilijana I. Avstrijskega. Gorica je tedaj uže bila sedež premožnega plemstva in petičnih obrtnikov, razširila se je bila mnogo. L. 1508 vname se vojska mej Avstrijo in beneško republiko. Benečani posedejo Kormin preko-račijo Soča in dospejo v Gorico ter obležejo in ostreljajo grad, dokler se nij vdal. — Takrat—pravi zgodovinar Paladij—utrtili so trdnjavo na gradu ter postavili zidovje gornjega mesta; še danes je grad skoro ravno tak, kakor so ga bili Benečani utrtili. — Eno celo leto bili so Benečani gospodarji Gorice, še sedaj svedoči to kamniti beneški lev na gradu. — L. 1509 bili so pa premagani in pregnani. Zbog odloka Ferdinandovega avstr. nadvojvode od 8. maja l. 1556 pomnožila se je Gorica z hišami in trgov na Travniku, kjer je uže od l. 1520 bilo mnogo hiš. — Gorico je do tedaj vladal 1 gastaldo in 12 prisednikov; ali l. 1551 bila je naročena volitev novega zbora od 40 mesčanov. Ti v zvezi z rečenimi 12 prisedniki bili se poprašani v vseh stvaréh in mnogih policijskih zade-

hko očistil, da se je sam izsolal. „Ako se ne-
 zvezem na življenje svoje“, tako je nekdaj pisal ta
 izvrstni človek, „ne morem drugo, nego zahvaliti se
 Bogu, da mi je dal tako življenje; in ako bi mogoče
 bilo, želel bi začeti življenje svoje pod istimi okolnost-
 mi, pod katerimi sem je začel in prehoditi bi hotel
 radovoljno razne postaje tega trdega in ostrega sicer,
 ali ob enem kaj tolažljivega in okrepljajočega odgo-
 jenja.“ Doviši svoje študije, podvrže se ostrim pre-
 skušnjam in postane dohtar medicine in kirurgije.
 Napotiti se je hotel naj popred v daljno Kino, vojua
 pa, ki je tamo besnila, odvrnola ga je od te nakane.
 Ker je ponudil službo svojo misionarskemu londonske-
 mu društvu, poslalo ga je to društvo v Afriko, kamor
 je dospel leta 1840 in se nemudoma lotil svetega
 službovanja svojega. Nij hotel se pa pri tem držati
 načel svojih prednikov in stopati po njih potih, tem-
 nuč hotel si je odpreti čisto lastni delokrog. Dokler
 se je mudil meju Bechuanas-i v srednji Afriki, ko-
 pal je vodotoke, zidal hiše, obdelaval je polja, redil
 je živino in učil je tamošnje domačine verske resni-
 ce v istem času, ko je z njimi delal. Če prav je bil
 medel, šibek in droben, morali so se vendar vsi ta-
 mošnji domačini čuditi njegovej železni energiji in
 njegovej neustrašljivej vztrpljivosti. Njegova velika in
 veleimennitna delovanja popisana so v njegovem delu;
 „Potovanja necega misionarja“, v bukvah tako vabljivi-
 vih, da jih ne moreš izpustiti iz rok, dokler jih ne
 prebereš. (Pride še.)

Deželni zbor goriški.

III. seja 24. marcija. Dottori navaja razloge
 v podporo svojega predloga zastran prenaredbe do-
 movinske postave. — Zbor sklone podati državnemu
 zboru peticijo v zmislu Dottori-jevoga predloga.

Potrdita se načrta postave zastran razdelitve
 občinskih zemljišč Sv. Križa in Velkih Žabelj;
 enako tudi načrta postave zastran razdelitve občinskih
 zemljišč Stanjelskih in Kobdilskih.

Po predlogu deželnega odbora se povikša letna
 podpora, katero dobiva c. k. kmetijsko društvo v Go-
 rici iz deželnega zaloga, od 500 na 1000 gl.

O namestništvem vabilu, vsled katerega naj
 bi se določilo, po kaki meri bi moral deželni zalog
 skladati odškodovanje posestnikom, kojih vinogradi bi
 se morali pokončati, ako bi se v njih prikazala trtna
 uš (filoxera vastatrix) — prestopi zbor na dnevni red.

Cervinjanskemu cestnemu odboru se dovoli pod-
 pora 1582 gl. 80 kr. iz deželnega zaloga za mejni
 most čez reko Taglio.

Podpiralneji zalogi slovanskih visokošolcev v Gradcu
 je dovoljena podpora 25 gl. za leto 1877.

Enaka podpora se dovoli podpiralneji zalogi prav-
 nikov na c. k. univerzi na Dunaji.

Peticija nadučitelja Franca Bunca, da bi se mu
 ugotovila neka trjatev proti Kamenjskej občini, se
 odstopi deželnemu odboru za njegovo uradovanje.

IV. seja dne 28. marcija 1876. Predsednik na-
 znanja, da je poslanec dr. Abram zaradi bolehavosti
 zadržan deležiti se današnje seje.

Potem priobčuje telegram, došel od c. k. mini-
 sterstva za kmetijstvo, koji poroča, da je z najvišim

vah za celo grofijo. — Gastaldo bil je izvoljen iz šte-
 vila rečenih odbornikov, odvisno je pa bilo od vlade,
 ali ga je le-ta sprejela kot takega ali ne. — Nadvoj-
 voda Karol skušal je v Gorici ustanoviti škofijstvo. —
 Ker se mu to pa nij posrečilo, ustanovil je začasno
 l. 1570 večen velik dijakonat. Tudi je on
 naumil, da so se l. 1576 popravile tri ce-
 ste, Koroška skozi Kanal in Bovec, druga skozi Hru-
 šico na Kranjsko, tretja l. 1579 od Trsta skozi Vallo-
 ne (velika dol). S tem je zadobilo trgovanje novo
 življenje. Še več je pa pomogel kuptiji, da je l. 1588
 upeljal v našej deželi jako koristne pošte. — L. 1591
 so sklenili založiti v Gorici samostan za kapucine, iz
 katerega, kakor iz kacega semenišča, bi države mogle
 voliti svoje postne pridigarje. — Istega leta položen
 je bil prvi temelj cerkvi i samostanu. — (Dalje)

Jugoslovanski brat.

Joji polje Kosovo, krvavo polje
 Jug vkleve in jarem krute samovolje;
 Čez štir'sto let mori za sinom sina:
 V azijskih sponah hira domovina!

Slovan, ki umreti nij še trdne volje,
 Za rane išče si zdravilno olje,
 Srb strese spako, reši se pogina,
 Dans spet podi čez mejo brat Turčina.

Politika, za vse slovanstvo slepa,
 Za svobodo mu zlate ropotača,
 Od händzara narezana pogača.

Na jugu brata v polomesec vklepa!
 Vsak ljubi bratič britke solze toči,
 Da pest železna ga od brata loči.

J. F. T.—i.

sklepom od 18. marcija potrjen načrt postave zastran
 varstva poljskega blaga.

Došle peticije se izročé dotičnemu odseku in
 sicer: Prošnja Antona Komac-a iz Soče za pomoč
 zaradi elementarne nezgode; prošnja mnogih posestni-
 kov iz Mose, za ločitev iste katastr. občine od Loče-
 niške županije.

Predsednik naznanja Dottori-jev nujni predlog,
 da se razveljavi prvi odstavek deželnega reda. Po
 tem predlogu bi se volili deželni odborniki ne gledé
 na to, ali stanujejo v Gorici ali na deželi.

Ko privoli zbor v to, da se ima predlog koj raz-
 pravljati, navaja Dottori razloge v njegovo podporo
 ter predlaga, naj se izroči ta predmet pravno-gospo-
 darskemu odseku v razpravo.

Predlog se sprejme.

Tudi poslanec dr. Deperis je podal predsedniku
 nek predlog, o katerem želi, da bi se kot nujni raz-
 pravljajal. Predlog meri na to, da bi se prenaredila
 postava zastran ustanovitja ljudskih šol, kolikor za-
 deva način, po katerem se imajo skladati dotični stro-
 ški. Zbor pritrdi nujnosti razprave — in dr. Deperis
 motivuje nasvetovano prenaredbo šolske postave ter
 predlaga, naj bi tudi to zadevo pretresal pravno —
 gospodarski odsek in po tem svoje predloge stavil
 deželnemu zboru.

Ta predlog je potrjen.

Po prestopu na dnevni red poroča poslanec Can-
 dussi v imenu finančnega odseka o računskih sklepih
 za l. 1875 1. glavnega zaloga za uboge; 2. šolskega
 zaloga, 3. o računu, razkazajočem gospodarstvo z na-
 loženim in tujim denarjem, ki se potrdijo brez ugo-
 vora.

O naslednji točki bere poslanec Winkler poro-
 čilo pravno-gospodarskega odseka o prošnji Oglejske
 občine, da bi se sklenila postava, po kateri bi bilo
 določeno, kako se ima skladati bira tamošnjega žup-
 nika in občinskega zdravnika.

Po odsekovem predlogu prestopi zbor o tej
 prošnji na dnevni red z naročilom deželnemu odboru,
 da povrne prošnjo s primernimi razlogi.

O 5. točki predlaga poslanec Dottori v imenu
 pravno-gospodarskega odseka, naj zbor prestopi na
 dnevni red o peticiji mnogih veleposestnikov, da bi se
 cesta od Vipolž do Kaprive vrstila med skladovne.
 Predlog se sprejme.

O šesti točki sprejme zbor predlog peticijskega
 odseka (poročevalec Dottori) ter dovoljuje modroslovcu
 Antonu Brumatu 100 gl. ki naj se izplača iz rubrike
 izvanrednih stroškov za l. 1876.

Dr. Jakopič predlaga v imenu pravno-gospodar-
 skega odseka, naj zbor prestopi na dnevni red o
 prošnji solkanskega in kronberskega občinskega za-
 stopa, da bi se cesta, ki drži od Solkana skozi Kron-
 berg do Ajševica vrstila med skladovne, ali da bi se
 saj dovolila pomoč za nje popravljenje. Predlog je
 sprejet.

Poročevalec peticijskega odseka Benardelli pred-
 laga, naj se dovoli Oglejski občini na korist tamoš-
 njega muzeja za l. 1877 pomoč 300 gl. Cerne pa
 predlaga, naj zbor o tej stvari na dnevni red preide. Toda
 ker nihče njegove a predloga ne podpira, se glasuje
 samo ob odsekovem, kateri se potrdi.

Konečno poroča poslanec Faganel v imenu pe-
 ticijskega odseka o prošnji Kalških pogorelcev za po-
 moč in predlaga, naj zbor dovoli onesrečenim sosedom
 500 gl. podpore na podlagi proračuna za l. 1877 in
 deželni odbor naj pozve na kolikor mogoče zanesljivi
 podlagi najpotrebnejše, med katere naj po meri njih
 potrebe naj razdeli dovoljen znesek.

Predlog se sprejme.

Dopisi.

iz goriške okolice 2. aprila. (Izv. dop.) Jaz
 nisem vajen dopisovati časnikom, sedaj pa mi vest ne
 dopušča, da ne bi izpregovoril o tem, kar je potreb-
 nega za občini blagor. Naši pradedje rod za rodom
 so namreč skerbili, da so občinska zemljišča potom-
 cem v listem stanu zapustili, v kojem so je oni pode-
 dovali. Več je tudi čisto naravno, da vsakdo za svo-
 je dediče skerbi. Ne bilo bi toraj lepo, ko bi občins-
 ki očetje v sedanjej dobi napravili našim potomcem
 to, kar so naši pradedje nam ohranili, ne bilo bi s
 kratka nikakor ni vestno ni pogumno. Slišal sem, in
 tudi v časnikih čital, da nameravajo tu pa tam obči-
 narji občinski svet mej se razdeliti. Tudi jaz se s
 to mislijo strinjam in odebrujem tako početje ker vsak
 občinar bode potem svoj del občinskega zemljišča
 skerbno zboljšaval, da mu bode tudi večji dohodek
 prinašal. Ker pa tudi slišim, da menijo občinarji de-
 litve tako izvršiti, da bi vsakteri se svojim delom po
 svojej volji smel razpolagati in tudi prodati ga, ako
 bi se mu potrebno zdelo, naj tukaj javno izrečem, da
 bi tega nikakor ne nasvetoval. Neprijetni nasledki
 takega započetja ne bi izostali, kajti godilo bi se,
 da bi marsikteri, in menda tacih ne manjka, svoj
 del precej prodali in napravili ter občini na skerb
 prišli. No! občine uže itak imajo velike stroške za
 uzdrževanje občinskega reda, velika bolnišnična pla-
 čila in dr., zatoraj bi svetoval, če se uže občinski svet

razdeli, da bi vsakdo za svoj del majhno letno svoti-
 co v občinsko blagajno plačeval, n. pr. od enega jo-
 ha eden ali poldrugi goldinar v znamenje, da je ven-
 dar še občina lastnica in da tudi ostane. Izmerje ka-
 ka družina ali se preseli, naj njeni del zopet popol-
 noma občinska lastnina postane, ali pa naj občinski
 očetje take mej nove naseljene srenjčane razdelé. To
 polagam občinskim očetom, in tudi deželnim oblast-
 nijam na srce, naj skerbijo, da se stara dedščina ne
 izgubi po lehkomišljenosti, ter je prosim, da ne bi
 prezirali dobrih nasvetov in želj uže z davki tako
 preobloženih kmetov.

En kmet.

iz Solkana, 4. aprila. (Izv. dop.) Kakor se

sliši, namerava napraviti odbor solkanske čitalnice
 meseca maja t. l. umrlemu M. Doljaku, bivšemu pred-
 sedniku rečenega društva, dostojno slovesnost i sicer
 pri odkritji njegove podobe. Da bi se pa ta sveča-
 nost toliko bolj povečala, objubil je slavni odbor dru-
 štva „Slavec“ na prošnjo odbora solkanske čitalnice,
 da bodo pevci društva „Slavec“ sodelovali pri tejslo-
 vesnosti. Ker pa nam je bil ranjki M. D. jako pri-
 ljubljen mož, pravi boritelj za narod i omiko, nade-
 jati se je, da se te slovesnosti veliko Slovencev iz
 mesta i iz dežele vdeleží. Na tak način zamoremo še
 enkrat vsi skupaj zbrati čast skazati svojemu delav-
 ndmu, zaslužnemu, nepozabljivemu možaku — na-
 rodujaku.

Izguba našega Doljaka se kaže tu pa tam uže
 občutljiva; posebno pa v solkanski občini, kajti ranjki
 je bil v pravem pomenu naš varca i sicer v narodnih
 i občinskih zadevah; s tem pa naj nikedo ne misli,
 da se je po Doljakovi smrti tako močno uže vse na
 slabo spremenilo, kakor si nekateri narisujejo. Bog
 obvaruj! saj imamo še moze, narodno moze, ki so
 tudi na pravem mestu gledé občinskih poslov z našim
 vrlim tajnikom vred. Pa! da zopet začnem: Dolja-
 kovo pogumno srce se ni ustrašilo vsakega bradača,
 vsakega nasprotnika, vsakega „mucina“, kateri bi imel
 kaliti javni mir v naši občini; zatorej so mu pa tudi
 bili največi egoisti, največi odpadniki od slovenske
 narodnosti, s kratka: tuji i domači zagriznjeni so-
 vražniki pokorni. Sedaj pa, ko vidijo, da ni več ranj-
 kega mej nami, začeli so nekateri šakoveci po naših
 srenjskih predstojnikih i možeh prav grdo, ostudno
 pisariti, čes, da vsi možje so smetljaji — ter da le
 oni so omikani! Hahaha! Morda za meso i vino!
 Vodja teh sebičnežev pa jenek veliki posestnik, kakor
 se sam imenuje, kateri je v mnogih poslanicah naše
 narodne občinske moze sranočno napadal; pa se je
 uže ponižal iz velikega posestnika v „šinkovca“, ali
 bolje: ščinkovca; saj res malo po malem ščinka;
 tedaj pravo ime za pravo osebo.

Kar se tiče pa našega župana, moram odkrito-
 srčno reči, da so Solkanci zadovoljni, če je tudi mož
 kmečkega rodu — pa poštenega rodu, kajti on je
 mož naroden i skrben v vsakem obziru; naš župan je
 ud i odbornik solkanske čitalnice; on i večina občins-
 kih mož se udeležé vsake narodne besede, vsake po-
 štene družbe, vsakega shoda, katerega napravijo sol-
 kanski rodoljubi. Oho! Sedaj nastane vprašanje! Kaj
 pa naš veliki posestnik, kaj pa naš ščinkovec? Joj-
 mene! Jojnemu! Nikjer ga ne dobiš, kakor morda
 pri mesu ali pri vinu. Tukaj je ves njegov vzor,
 tukaj je vsa njegova skrb; tedaj tukaj je njegov na-
 rod, tukaj je njegova občina. Njemu so občinske, na-
 rodne zadeve trn v peti, kakor smo uže preje rekli.
 Mora-li dokazati, da je storil uže kaj za blagor, za
 napredek solk. občine, da je storil uže kaj v prospel
 narodne čitalnice? Ali je morda ud narodne čitalnice,
 ali morda podpira nevelno naše društvo, ali se je
 morda uže kedaj potezal za slovensko reč, ali se je
 udeležil uže kedaj katere-koli narodne veselice! Da
 je pravi nasprotnik narodnim Solkancem, naj Vam do-
 kaže, dragi čitatelji, to, da je pri neki besedi javno
 zabavljajal čez solkanske fante, ki so bili opravljeni v
 narodni sokolski obleki.

Nij čuda, da si je dal ime „tribuški ščinkovec“;
 sicer pa je naš veliki posestnik bolj smetljajev kot
 naši možje, in bolj podoban okorni grgarski živali,
 kakor pa desna roka našega vrliga župana.

Torej opozorim Vas, dragi vaščani! zapomnite
 si vsa obrekovanja našega ščinkovca, zapomnite si,
 pravim, za prihodnjo volitev, ter prosim Vas: pustite
 njega i še katerega drugega kupčevalca i odpadnika
 od naše mile matere Slave iz starešinstva, ker ti niso
 za solkansko vas — morda za Tribušo, ako bi je ho-
 tela. Prijatelj naših narodnih mož.

V Cerknem, 30. marcija. (Izv. dop.) Nikdar

nobeden ne more vsem ljudem ustreči; kedor bi si to
 prizadeval, je norec! piše, menda sv. Janez v skriv-
 nem razodenji. Mnogo godrnjanja čez tukajšno dra-
 ginjo in lastna skušnja me je k temu dovedla, da sem
 v 8. šte. „Soče“ o tem nekoliko pisal. Mislil sem
 tudi bolj tehtne uzroke navesti, pa botjše, da tega
 nijsem storil, ker še tako se hoče par prodajalcev nad
 mojim dopisom spodtikati. Za Boga! ali se ne na-
 hajajo po časopisih enaki dopisi tudi iz drugih krajev,
 in vendar še nij bilo slišati, da bi bili radi takega
 dopisa kde koga na vislicah usmrtili; toraj nadjam se,

da k vaši koristi tudi mene ne bodo — dasi tolikanj sčujete! Mari mislite, da se kupovalci še izjaviti ne smemo o draginji? Vsaj nismo Vaša raja! Pa morda moj cenik nij resničen! Še premalo sem povedal.

Nek prodajalec iz Cerkuva pa piše v 12. številki „Soče“, da ga je ljubezen do svojega domačega gnjezda prisilila odgovoriti na moj dopis od 20. feb. tola prav za prav nij nič odgovoril, ker nij upal resnice ovreči, marveč spisal je le nekoliko trivijalne satire, ter tako pokazal, da mu je dopis neljub, zato, ker ne gladi poti njegovim zasobnim interesom.

Vi menite, da so mi tukajšne razmere do dobrega znane. Da, znane so mi vsaj boljše nego Vam, pa tudi o napredku našega stoletja menim nekoliko boljše pojem imeti nego Vi, ko pišete tako-le abotno: „Ako bi mi pravi vrednosti v tem obziru toliko pretiranega dodali, kolikor ste Vi (namreč jaz, pis.) odvezli, bi bil Cerkljanski okraj brez dvombe najrobovitnejši v Avstriji, ako ne celo obljubljeni dežela 19. stoletja.“ O kmetijstvu v Vami ne bom polemiziral, ker uže iz Vašega dopisa uvidim, da ga ne umete niti teoretično niti praktično in ker p. n. častiti čitatelji Soče domačega in sosednih okrajev sploh sami dobro vedo, na kaki stopnji je naše kmetijstvo. Tukajšni prebivalci, ki jim nij slabega hvaliti niti dobrega grajati, priznavajo, da je moj dopis prav resničen; Vi pa, ne vem, ali Vam manjka pojema o tem, kar sem popisoval, ali stavkoslovja; da ne umete dopisa — ali ste tako zlobni, da nalašč preobračate moj dopis — ali pa pišete, kakor imate prodajalci navado prodajaje govoriti. Vprašam Vas, kde v mojem dopisu je čitatelji, da naš okraj v najboljši letini komaj za pol leta živježa pridela? To nij častno, ka odtrgate kos skupnega stavka in še pomenljivo besedo izpustite, da iz tega skujete trivijalno satiro, katera pa morda za svoj čas tako dobro tudi Vas tiče. Sčujete, da je ta dopis nevhvaležnost od mene, ker me morda okraj redi. Dragi, Vi se motite, ako mislite, da me okraj redi; ne, jaz si po svojem stanu mnogo prizadevam, da se z lastnim zaslužkom sam preredim. Motite se, ako menite, da uradnike, duhovnike, učitelje in druge okraj redi. Koliko plačujete za-nje, da z ozirom na razne okolščine ne zaslužijo? Ako sodite iz tega stališča, da prejemajo svoj zaslužek od ljudi, morate priznati, da okraj redi tudi prodajalce, krčmarje, rokodelce i. d. ker ti tudi dobivajo svoj dobiček resp. zaslužek od ljudi. Mari mislite, da gospodar redi hlapca, zato, ker mu da hrano in plačilo? O ne, velikoveč dober hlapec redi gospodarja. Vsakdo pa, ki dela, pridela in zasluži ter se s tem sam preredi; kedor pa si sam ne prisluzi, tega redijo drugi.

Moj cenik ste nekako obliznili, kakor maček vročo kašo, ampak to ostane vendar stalna resnica, da v Cerknem je primeroma vse draže, kakor drugod v bližini.

Ako se Vam moj cenik tolikanj pretiran zdi, zakaj pa niste Vi Vašega navedli in naznanili, kako blago imate pa se ob enem tudi podpisali, da bi kupovalci vedeli, kde se po nižji ceni dobi, tako bi bili Vi kupovalcem — zelo ustregli, in moj dopis najboljše ovrgli. Satira glede učiteljev je preplitva, da bi ugovarjal. Svetujete mi, naj rajši kaj o narodnih rečeh poročam. Zaboga, kaj Vi nimate boljšega znaka Cerkljanskih rodoljubov, nego da v njih imenu podpisete Vašo lastno korist zagovarjajočo trivijalno satiro.

To se mi je zdelo potrebno odgovoriti. S tem pa je moja polemika končana.

Iz Materije v Istri, 30. marcija. (Izv. dop.)

Ta mesec je sklenil naš krajni šk. svet, da se obrne dalje s prošnjo, naj se uvrsti naša nova narodna učilna, v 2. plačilni razred in da naj se da tej skoli še jednega učitelja, ker broji mnogo dece in uže ima lepó poslopje za 2 razreda. Nadjamo se uspeha:

Tukajšnji narod vrlo rad pošilja svoj najdražji zaklad v školo. Dokaz temu je ta, da hojeva k vsakdanjemu poduku več omladine mej 14. in 17. letom. Pač škoda za odlične tukajšnje talente, da bi se morali zderževati uživanja prave dušne hrane!

V Ljubljani, 4. maj. travna. (Volitve. — Popularnoznanstveni govori. — „Tugomer“.)

Pri volitvah v mestni zbor smo bili tedaj v I. razredu — tepeni! Ljubljana je tedaj spet pokazala, da sta inteligencija (II. razred) in kapital (I. razred) — nemškutarstva. Žalibog! Agitacija na naši strani je bila sicer silna — delalo se je več nego na pr. pri vlevažnih volitvah v državni zbor — vendar so naši kandidati ostali v precej velikej manjšini. Nasprotnaj stranki je pomagala vlada z vsem svojim policijskim aparatom*), in pa — strahopetnost, babja strahopetnost naših (?) velikih trgovcev in hišnih posestnikov. Eden je kar na enkrat nevarno zbolel, drugi je moral v silnih kupčijskih zadevah v Trst ali

*) Dobro, da niste v cenilnej komisiji, ker imate tak ideal o tukajšnem kmetijstvu in še hočete reči, kako lahko tukajšni kmetje davke odrajčujejo.

*) Tako na pr. je dež. vlada prepovedala nam Slovincem na ogle nabiti tiste slovenske volilne oklice, ki so bili v novinah natisnjeni, a nasprotniki so smeli nemške in slovenske. PIS.

na Dunaj popotovati, tretji je zginit kakor kafra, da ga kar nikoli nikjer nij bilo najti, četvrti je obljubljal, da pač rad zvečer plača narodnjakom muziko, da bode po mestu hodila, če oni zmagajo, da pa sam ne more iti volit, ker se nikoli nij šel et caetera cum gratia in infinitum sama strahopetnost — prelepi sad, katerega namje obrodila sedemletna pasivnost. „Ne bomo dimito česke opice!“ je Luka Svetec baje uže 1869. leta rekel ter s tem gotovo pravo pogodil.

Popularno znanstvena predavanja v ljublj. čitalnici so se prav dobro izvršila. Drugo nedeljo je govoril g. Ivan Tavčar prezanimiv govor „Ženstvo v sloj. narodnej poeziji“, minolo nedeljo pak prof. Wiesthaler: „Tri dni v starem Rimu“. Oba govornika sta se vrlo dobro obnesla. Poslušalcev je bilo obe nedelji polna dvorana; gospij in gospodičin pa obkraj se več nego prvič. S temi govori smo naredili nov, vse hvale vreden napredek in nadejam se, da se bode vsako zimo množil in ponavljal. Želeti bi bilo, da bi tudi drugod po Slovenskem posnemali Ljubljancane v tem oziru. „Narodna sola“ bode imela od teh predavanj kakih 180 gld. dobička. Dobro! Gospodje Šuklje, Tavčar in Wiesthaler bi pa gotovo pravo pogodili, ko bi svoje lepe govore dali natisniti bodisi v posebni brošuri, bodisi v kakih novinah. Gotovo bi je vsak rodoljub z veseljem čital, naj jih je uže slišal ali naj jih še nij.

Jurčičeva tragedija „Tugomer“ je danes prišla na svitlo. To je spet enkrat izvrstno in dovršeno literarno delo, katerega bomo veselji mi in naši otroci.

Na Dunaji 4 aprila (Izv. dop.)

O vremenu poročati je nevhvaležna naloga, kajti predno prijde dopis v Gorico in v tisek, uže je spremenjeno. Zadnji dopis sem končal z debelim snegom, in isti dan, ko je „Soča“ izšla, bil je Dunaj ves spomladen; vse je bežalo na deželo in če daleč ne, vsaj v Prater, ki je bil tako polen, kakor meseca maja. V boljših gostilnah niti prostora nijsi dobil. Neka čudna agitacija se vrši sedaj po listih, očitno in skrivno, proti poletnemu izseljevanju na deželo. Posestniki letnih bivališč v dunajski okolici so bili lansko leto strašno, da nesramno dragi; za vsako šč tako majhno bajtico z malim vrtičem zahtevali so ti kmetski žitlje po 200 do 400 gld. na mesec; živež je bil tako draži kakor v najboljšem hotelu. In da bi se ta draginja vsaj nekoliko polegla; da bi se tem kmetskim židom vzela misel, v enem mesecu obogateli, pridiga se povsod, da se letos nikedo na deželo ne preseli, marveč naj v mestu ostane ali pa samo izlete napravlja. Da bode ta agitacija nekoliko opravila, je gotovo, a vendar ne pri vseh. Kedor bode le mogel, zapustil bode rad mestni prah in smrad; posebno bogate židovske gospé ne pozabijo lepe stare navade; denarja tem ljudem ne manjka, v kljub novemu borsnemu polomu, katerega smo doživeli prešli teden.

Za gotovo se govori o neki osobni spremembi v ministerstvu. Lasser zapusti svoje mesto in bode bržkone predsednik novoustanovljenega vpravnega sodišča (kako bode drž. zakonik nemški „Verwaltungsgerichtshof“ poslovenil, nij mi še znano.) Na Lasserjevo mesto prijde Kellersperg, ki bode do tedaj moreda uže vredil svoje družinske razmere, če je to istina, kar hudobni dunajski jeziki blodijo. Tudi minist. predsednik Auersperg je svojega posla sit, in si želi kavalirskega pokoja, a žrtvuje se stranki in cesarski hiši.

Zanimiv dopis od deželne vlade došel je nižje-avstrijskemu deželnemu zboru. Namestništvo namreč poklada dež. zboru na srce, naj v hodoče ne dovoljuje tolikih občinskih doklad, sicer bodo občine pod tem bremenom popolnoma se ugonobile. Lepa skrb to za avtonomne občine od vladne strani, katera bi pa mogla tudi skrbeti, da bi občinam toliko butaro ne nalagala. Žalostna je pa res resnica, da občinski davki, doklade in naklade dvakrat in trikrat presega jo direktna davke.

V četrtek je čital nemški pisatelj dr. Martin Perels v prid mestnega pedagogija pred mnogobrojnim ovcinstvom zanimivo razpravo o nemških pesnikih Freiligrath-u in Alfr. Meissner u, kateri je zložil izvrsten epos „Žizka“; kot prilogo je dodal še kratek životopis našega Preširna in čital tudi njegovo „Neiztrohujeno srce“ in sonet o Petrarki v prevodu, Slovencem dobro znanega Henrika Peuna. Občinstvo je popolnoma očarano od te lepe ballade, in marsikateri slušatelj nij hotel verovati, da je original slovensk. Tudi tako se širi slava našega Preširna i ž njegovim imenom uči se čislati tujstvo i slovenski rod!

Zadnja slovanska beseda na Dunaji bila je prav krasna; dostojanstvenikov prišlo je prav mnogo. „Kdo je mar?“ je močno dopal; g. Sommer, učenec tukajšnegja konservatorija, ki toraj še nij ud dvornega gledišča, ki pa bo s prihodnjim letom, ima prijeten, obsežen bariton. Pri zabavnem delu je gotovo največ opravila imel znani politični konfusius I. I. Prohaska, predsednik demokratične unije na Dunaji. Mož je strašno siten in hoče vsakemu svoje misli vsiliti. Ko sem se najbolje zabaval, in ko mi je bila politika deseta briga, vsede se k meni in začne vse resolucije, katere je kedaj to društvo sklenilo, prečitavati. Danes je izšla prva številka lepозnanskega lista „die

Heimat“, ki ima nalogo prepovedano „Gartenlaube“ nadomestovati. Ali bode tudi iste vrednosti, kedo ve?

Politični pregled.

V Gorici 6. aprila 1876.

Ogerski ministri so uže sopet na Dunaji, da se konečno dogovorijo z našimi ministri zaradi ponovljenja nagodbe; konference bodo trajale 14 dni in kakor se sliši, so ogerske terjatve tako prenapete, da jih naše ministerstvo ne bode moglo dovoliti in da bode morda obnemoglo. Mej tem ko se pa to godi, se širi fi nančni polom in nezaupljivo inostranstvo pošilja avstrijske papirje nazaj v Avstrijo, ker nijma več zaupanja v našo eksistenco, vsled tega močno padajo avstrijski papirji in tudi ažjo bi rastel, ko bi bilo sploh kaj kupčije, a žalosten dokaz slabe kupčije je ta, da po srebru in sploh po valuti trgovci malo poprašujejo. Vkljub temu pa hoče nekda skupni minister vojske, general Koller, zidati velike skupne vojaške kasarne po vsj Avstriji; kar bi bila prava satira, če se pomisli, da železnice nočejo zidati zaradi pomanjkanja denara, za kasarne pa vendar hočejo najti denara. Vse te okolščine pa pospešujejo močno politični prevrat v Avstriji; visoki krogi morajo spoznati, da Avstrija bode le po tem sročna, če ji postane podlaga ravnopravnost in pravičnost.

Mej tem ko poročajo dunajski listi, da je mej ustaši in Turki sklenjeno štirinajstdnevno pomirje s pogojem, da Turki smejo pripeljati potrebnega živeža v Nikšić, katera trdnjava je bila uže izstradana in bi se bila morala vdati; mej tem ko se je Rodič sopet odpeljal v Sutorino, da tam pregovarja vodje ustašev, naj se vdajo in sprejmejo nove, ugodne pogoje, katere je on sklenil s turškimi komisarji v Dubrovniku, poročajo sopet listi, ki so dobro podučeni, da je 2000 ustašev pod Golubom Turke napadlo pri Unacu ter jih popolnoma pobilo; 500 Turkov je ostalo na bojišči in ustaši Turke preganjajo in jih gonijo proti Grahovemu, kder je večja turška moč in kder vtegne priti do večje bitke. — Ustaši torej na vsako posredovanje grofa Andrassy-ja odgovarjajo s kako bitko in zmago.

Kakor denes reči stoje, ne bo tudi to Rodičevo zadnje posredovanje imelo čisto nobenege uspeha, kako bi ga tudi moglo imeti; saj Turčija ne more držati nobenih obljub; denara nijma še toliko ne, da bi plačala kupone drž. dolga, bliža se faliment in popolni propad turške države.

Kedo je v stanu odvrniti smrt popolnoma gnjile države? Glede na to stanje Srbija in Črnogora podpirati ustajo, da se vzdrži toliko časa, dokler bosti popolnoma pripravljeni za boj. — Avstrija sicer straši oba kneza, a severni stric jima daje pogum. Še to spomlad se bode moralo morda rešiti važno prašanje, katerega se diplomacija tako strašno boji. — Car Aleksander nekda odpotuje v toplice, ker je bolehen in mej tem bo njega nadomestoval carevič; na to se menda reducira resnica one vesti, da se hoče car vladi odpovedati popolnoma.

Razne vesti.

Igralci pozor! V Gorici je neko društvo potepuhov, ki zna izvrstno krasti slovenskemu kmetu denar iz žepov. Potikajo se ti sleparji po krčmah in vabijo kmeta na igro, s konca mu pusté veselje, da vdobi, s tem ga vnamejo, ko pa enkrat postane gorak, mu spulijo vse do zadnjega solda in to se godi vsaki dan. Žalostna prikazen ta! Slovenci ne dajte se slepariti po izvrzku človeškega društva! Ob enem pa opozorujemo policijo na te viteze industrije, ki so še hujski od ponočnih tatov.

Rojanska čitalnica napravi predstavo, ki bode v nedeljo dne 9. aprila 1876 i pri kateri bode sodelovati blagovolil kvartet tržackih pevcev. Igrala se bode „po žigalčeva Hči“ resna igra v petih dejanjih spetjem in godbo. Osobe: Neža Leskovecova, premožna platnarica. Vrabec, njen brat kmečk godec. Rezka, njegova hči v Ljubljani v službi. Metka, Nežka njeni sestri. Janez Vrné, naselnik iz Amerike. Peter, mlad Indjanec.

Potokarika, stara vdova. Tone, njen sin krojaški pomagac. Škrjanec, konjar. Martin Sekac, mlad mesar. Urska, njegova sestra. Stari Primož, grobokop. Grivec Košmac, soseda. Gorišnik, mestni komisar. Kamenšek, pisar. Jablanec, vradnik krvave sodnije. Kakra, dekla pri Leskovčevj. Dva berica in ljudstvo. Godi se v Kostanjevici in v Ljubljani. Pri predstavi bode sviral beneški kvintet; potje oglašil gospod A. Haidrih. Vstopnina: za čitalnične ude: 25 kr. za osobo, z družino 50 kr., za neude: vsaka osoba 40 kr. Začetek ob 7 uri zvečer. Po predstavi dražbena zabava s potjem in godbo. Posebne pohvala je vredno to, da si rojanska čitalnica upa napravljati tako krasne besede in težke igre.

Predavanje o sviloreji bode v nedeljo dne 9 t. m. V Števerjanu v Brdah po prvi maši; v Solkanu pa ravno isti dan po poludanskem blagoslovu v šoli: želeli je, da bi se tudi tukaj, kakor po vsih družih krajih, obilo ljudstva udeležilo.—

Zgodaja rž. V Krojni blizo Gorice nahaja se ena njiva, na kateri raste rž, ki je uže prav velika in ima klasje, nekoliko tega klasja smo mi videli uže pred 8 davi.

Jour fix v čitalnične restavraciji v saboto večer nij bil sicer dobro obiskovan, bil je pa tembelj zanimiv. Razgovarjalo se je o manj ali bolj važnih predmetih prav mirno a s tako pazljivostjo, kakor redko kedaj. Nadejamo se, da se prihodnjega večera še več gospode udeleži, ter vsakdo po svojej moči k vzbujji novega življenja mej tukajšnjimi narodnjaki pripomore. Da se toraj za gotovo vidimo v saboto ob osmih zvečer v čitalnične restavraciji!

Iz jugoslovanskega bojišča. Ustasi so sijajno zmagali in si osvojili Unac. Pri Bastri v Bosni so Turki napadli kristjanske družine, ki so bežale v Avsuijo; vsled turskega barbarstva bežijo vsaki dan mnoge družine v Avstrijo, Turki v Bosni strašno mesarijo in kristjane na kol prebivajo, oni dan so blizo Kostajnice 25 kristjanov strašno mučili in na kol pribili. Vsled teh neuslišanih barbarstev vstal je ves bihački okraj. Ljudje beže v gore in se postavljajo v bran; pri Madjanu je zgorelo 200 turških hiš. Evo ilustracijo turških reform.

Za Lavričev spominek so nadalje darovali: V Podgrdu (Castelnuovo): Franjo Kokole, davkar 2 gl.; Ferko Juch, davk. kont.; 60 kr.; Janez Zvokelj, davk. adjunkt, 60 kr.; Paolo Jellouscheg, posestnik 5 gl.; France Šabec, nadžupan 3 gl., Karol Fiegl, sodn. adjunkt 1 gl.; Vitez Ant. Vicco, nadporočnik deželne brambe 5 gl.; M. Stepančig, notar 1 gl.— Skupaj 18 gl. 20 kr.

V Cerničah: Leopold Bolko 5 gl., Franc Leban 5 gl., Franc Pignatari 2 gl.; Valentin Kancler 1 gl., Valentinčič 1 gl., Val. Kosovel 1 gl., Fr. Bavčar 50 s., skupaj 15 gl. 50 sol.

G. Macak, c. k. geometer v Trstu 3 gold. V Gorici III. zbirka: † ?!— 4 gl.; g. Delkot, c. k. geometer 2 gld.; g. Tanze 5 gl.; L. R. 1 gld.; N. N. 1 gl.; g. Dr. pl. Bizzarro, odvetnik 10 gl.; Sledeči dijaki kmet. šole v Gorici: Franc Pečenko 1 gld.; Ant. Jakončič 1 gld.; Just Belia 1 gld.; Škender Dolencec 1 gl.; Karol Faganelj 1 gold.; Josip Svara 1 gld.; Andrej Pavlin 50 sl.; Mirosl. Stibil 1 gl.; skupaj 33 gld. 50 kr.

Odprto pismo c. k. poštnemu uradu v Kopru (Capodistria).

Pisal sem bil svojemu sinu, učiteljskemu kandidatu, dne 7. febr. t. l. Vi gospodine poštar pa ste to pismo kar nazaj poslali iz Kopra. Mej tem časom, ko je pismo pri Vas ležalo, prišel Vas je vprašat adresat, je li za-nj kaj na pošti ali ne, Vi pa ste mu neistino: „ne“ odgovorili. S tem nerednim svojim uradovanjem ste me v škodo pripravili glede plačevanja, od bivališča mojega sina in skrbi sem radi Vas inel i jaz i moj sin. Dotični naslov je tako jasno pisan, da ga lahko sedemletni otrok čita; Vi ga pa nijste ali znali ali pa ne hoteli znati čitati! Sramota! Ta list si hranim za porabo. Napis pa mu je, od besede do besede takov-le zamazan s temi le poštnimi pečati in opombami:

N. p. gospod Ivan Prelec, učenec na c. k. učiteljski šoli v Kopru, Capodistria. Capodistria je prečrtava, a zapisano je: „retour Unterurem“, dalje: „unbekannt.“ (Dolnje Vreme, Unterurem 7(2). (Triest 8(2). (Capodistria 9(2). Skoro čez me se c pa: (Triest 5(3). (Dolenje Vreme 6(3).

Ako se ne opravičite precej sami z odgovorom, videla se bodeva pa drugje.

Sicer pa sumim, da Vam moreda je v tem slučaju 19. §. osnovnih državnih postav ničevka, ka-li? Bomo videli, ali je spomenuti adresat Slovenec ali ne, kateremu vročiti list sé slovenskim naslovom je bila Vaša dolžnost.

Na Barki dne 1. aprila 1876.

Prelec Jernej, kmetovalec.

Berite, saj nič ne stane.

5. aprila, 17. septembra in 27. oktobra vsacega leta in sicer začensi z letošnjim letom bode v Nabrežini somenj gledé krojnega blaga, pohišva, lesu in gledé kupčije z živino. Podpisano županstvo se nadeja za gotovo, da jih pride, kakor po navadi, obilno prodajalcev in kupovalcev.

Nabrežinsko županstvo 27. marcija 1876.

Župan:

JANEZ CAHARIA

POZOR!

Podpisani dajejo na znanje p. n. občinstvu, da bodo s 1. aprilom začensi v svoji prodajalnici manufakturnih izdelkov v gosposki ulici prodajali vse blago po „trdni, zadnji ceni“, kakor je to navada v severnih velikih mestih in kakor želé mnogi prijatelji solidne kupčije.

BRATJE MORPURGO.

Poziv!

Ravnateljstvo banke „Slovenije“ v Ljubljani si jemlje čast, čestito občinstvo na Goriškem prijazno opozoriti, da je pooblastilo sledeče zastopnike, da sprejemajo oglase za zavarovanje proti ognju i na življenje; naj bi se tedaj zaupno pri njih zavarovalo:

G. Komarc Jos., učitelj pri St. Andreji
 „ Jakopič Val., posestnik v Kanalu
 „ Suligoj Martin, „ v Čepovanu
 „ Strekelj Anton, učitelj v Komnu
 „ Jelen Peter, poštar v Doberdu
 „ Ereščak And., učitelj v Štanjelu
 „ Hvalica Ant., vikar v Dreženci
 „ Sorž Jernej, poštar v Dornbergu
 „ Kofov Anton, posestnik v Bovcu
 „ Battigelli Giac., uradnik v Gradišči
 „ Zirer Jan., trgovec v Gorici
 „ Dominko France, učitelj v Kobaridu
 „ Trampuš Jos., posestnik v Kostanjevici
 „ Podobnik Peter, pos. i župan v Cerknem
 „ Komelj Jakob, obč. pisar v Kronbergu
 „ Jakončič Ant., posestnik v S. Lovrencu
 „ Juh Andr., duhovnik v Lokavcu
 „ Galija Miroslav, zemljomerec v Merni
 „ Peršič Fr., posestnik v Prvačini
 „ Bajc Anton, učitelj v Renčah
 „ Pavletič Jan., tajnik v Rupi
 „ Birska Ant., občinski sluga v Rifemberku
 „ Kocman Jos., posestnik v Samatovci
 „ Cvek L., učitelj v Sežani
 „ Rustia Ant., trgovec v Škriljah
 „ Benigar Ant., učitelj v Tomaju
 „ Urbančič Andr., tajnik v Volčah
 „ Marinič Jos., posestnik v Kviškem
 „ Gruden Tom., posest. i župan v Devini
 „ Vatovec J., posestnik v Padeži.

Ti zastopniki pripadajo glavnemu zastopu banke „Slovenije“ v Trstu, pri gosp. Miroslavu Segalu

Glavni zastop banke „Slovenije“ v Trstu

Via Campanile Nr. 3 I. nadstropje (pri srbski cerkvi).

Pogovor na trgu.

Juri: Kde je najboljše in cenejše vino v Gorici?

Miha: V čitalnične restavraciji dobiš črnega furlanca, izvrstno kapljico po 28 soldov liter, in belo po 20 soldov.

Juri: Kako pa je kaj z jedjo tam?

Miha: Vse prav dobro in po ceni; kraj je tudi kaj prijeten, zdaj napravili so tudi kegljišče; če rad balinečaš, imaš tam tudi prav lep ogiajen prostor.

Juri: Tam se gotovo tudi navadno zbirajo vsi goriški Slovenci.

Miha: Gotovo najdeš tam ob vsakem času kakega Slovenca in prav bi bilo, da bi mi Slovenci iz dežele zahajali prav pogostoma v to edino zbirališče Slovencev v Gorici.

Oznanilo.

Ker se je opustila oštarija v hiši g. Skaramange v Sežani, bode se prodajalo po javnej dražbi na somenj 12. aprila t. l. od 9. ure prepoldne naprej razno hišno in kuhinjsko orodje, kakor: stoli in stolci, škrinji (kastni) mize, zrkala (špegli), univalniki (Waschkästen), posteljnjaki z matracami, plahte in koltri s polštri, ponve, lonci, kozice, sklede, krozniki (toniti) in vse drugo raznotero kuhinjsko vešalo.

Vsa roba je skoraj nova, ker se je le pol drugo leto rabila.

Lastniki.

Karol Zanetti

Kašelj

najhujši ozdravijo imenitne pastilje

Menotti

Seidlitz-Moll

edina in glavna zaloga v lekarnici Zanetti, prodaja se po 1 gld. škatlja.

Ekstrakt iz Tamarinda

najboljši in najmočnejši, kolikor jih je bilo dozodaj izdelovanih v raznih lekarnicah. Hiter pripomoček proti zagerljenosti, nouranjem kataru, prsuum prehlajenji, driski, stane samo 40 soldov.

Zdravitni fluid

za konji (Restitutionsfluid) Ta lek ima lastnost, da izdržuje konje dolgo časa pri moči. Ena steklenica stane f l. 20 z navodom vred.

Pagliano Sirup

pravi iz Florence.

Čaj Wilhelm in Köllör

za čiščenje krvi.

Hofmanova Odontina

proti bolesti zobov. Najhujša in neprejeljiva bolečina jenja precej, če se eno kapljo tega leka vlije na bombaž in dene v votel zob.

Edina zaloga vsakovrstnih mineral-skih vod in sledečih posebnih lekov:

Absent Montovanov iz Benetak.—Prava Magnezija angleška Henry-Kroglicje Blancard in Vallet.—Zobna zmes Pfeffermanova. Popp, Suin de Buotemart.—Arabska Revalenta v prahu in testu.—Prah za olajšanje prebavanja dr Gölis-ov.—Pastilje Vichy B.lin, George. Milo iz zelis č Borchard-ovo. Glicerina Hofman.—Mesni ekstrakt Liebigov in vsakovrstna homeopatična zdravila.

Na Travniku prva lekarna sem od škófijske.

Lekarnica v Gorici k črnem medvedu (orso nero).

Lekarnica v Trstu in Poreču